

DAN TURELL

FRANKIE OG METTE

Ved Stjernecaféens stambord var vi enige om, at Mette var alt for god til Frankie.

Novellen er skrevet til Søndags-B.T. og nu trykt i forfatterens nyeste novellesamling, *Don Dobbeltliv*, som netop er udkommet på Borgens Forlag.

Illustration: Des Asmussen

Frankie var egentlig en god dreng — i det mindste fuldt ud på omgangshøjde med ham man synger om i den dér sang, hvor han kender en pige der hedder Johnnie, selv om man ikke skulle tro en pige kan hedde dét. Frankie var i enhver henseende O. K. og almindeligt accepteret i kvarteret. Han var en høj, ung, tynd, ledeløs fyr med sandfarvet hår, vel stadig under de tredive. Han var arbejdsløs, men hvem er — som Stof engang sagde under en debat ved stambordet på Stjernecaféen — dybest set ikke dét.

Alt ville have været O. K. med Frankie — og ikke mindst med hans kone, der — stik imod grundtendensen i førnævnte sang, men noget mere klart feminint — hed Mette, hvis ikke Frankie havde haft et enkelt handicap: han drak.

Misforstå mig ikke — jeg er så sandelig ikke repræsentant for Afholdsforeningen, man kunne endda — visse ville — sige tværtimod. Men der er druk og der er *druk*, og i Frankies tilfælde var der åbentlyst tale om sidstnævnte sundhedsfarlige kategori. Problemet var, at han simpelt hen ikke kunne tåle det.

Se, nogle kan nu engang tåle det, mens andre ikke kan, og hvor oprørende urimeligt uretfærdigt dét end måtte synes, er det noget man må lære at leve med. Man må øve sig lidt, eksperimentere sig frem og efterhånden finde ud af, hvor meget ens personlige fysiske system er i stand til at opsure og bære videre med sig.

De fleste — i hvert fald her i kvarteret — lærer det hurtigt. De finder deres kvote og holder sig til den, og så dummer de sig

derefter højst én gang om året, hvorefter de véd at grænsen stadig er der og så på ny lader være med at udfordre den. Almindelig sund sans, ville jeg hævde.

Men Frankie var ikke af dét stof, som vi fleste i den henseende er gjort af. Frankie var hinsides svageste påviselige spor af sund sans. Han drak som en besat, bogstavelig talt. Hver morgen gik han hjemmefra, ud fra deres lille lejlighed i Eskildsgade, og gled hen på Stjernecaféen. Når han havde siddet dér en times tid vaklede han videre til Café Papegøjen og derfra til 30'eren ned mod Dannebrogsgade. Som regel var 30'eren den sidste station på vejen. Undertiden — på særligt udholdende dage — kunne han nå en snes meter eller tredive op ad Dannebrogsgade, sandsynligvis nok på vej til Veronica's Bar, så desperat kæmpende som en ørkenpatrolje med en oase i udsigt, men han nåede den aldrig. På ét eller andet tidspunkt inden faldt han altid om på fortovet, udkullet af øl, vin, spiritus og tjald for alle pengene — alt for meget, alt for blandet og alt for hurtigt — og blev så liggende dér en time eller halvanden til spot og spe for gadens unger der dansede rundt om ham og sang uden at han af dén grund så basis for at åbne øjnene — eller til skræk og advarsel, om man vil, for ædruelige forbipasserende borgere med ærinde i bydelen.

Ved det stadium var klokken som regel 16.00, og før eller senere kom så en af de lokale — en af dem der kendte Frankie og hans veje — og samlede ham op og støttede eller bar ham hjem til Mette, der hver dag så lige bedrøvet ud, men dog hver dag med samme redbone initiativ gav sig til at sørge for kolde håndklæder og varm kaffe og

tørre eventuelt opkast op. Hun skældte aldrig ud — i hvert fald ikke, mens nogen hørte på det. Hun så bare bedrøvet ud, og under omstændighederne var det den almindelig.e mening — i hvert fald blandt et repræsentativt udsnit af Stjernecaféens mest respekterede kunder — at hun havde al mulig grund til det.

□

Det var synd for Mette, syntes vi — ikke mindst de af os, der havde set denne scene foregå daglig de sidste tre-fire år. Hendes udholdenhed var, efter normal standard, af olympiske dimensioner, men hun *kunne* ikke blive ved, det ville være imod naturlovene. Det var ikke noget liv for sådan en sød ung pige, derom var vi alle enige — fra Stof til Soffy, og det samler — om jeg så må sige — de ellers mest modstridende tendenser i meningstilkendegivelserne på Stjernecaféen.

På den anden side var der naturligvis ingen, der direkte *blandede* sig i det. Alle der overhovedet *kunne* tale *havde* én eller flere gange prøvet at tale et alvors ord — »mand til mand« — med Frankie, og alle var lige så usvigelig sikkert blevet skuffet og havde opgivet. En enkel gang imellem forsøgte en optimistisk nyankommen til kvarteret under almindeligt sympatiserende hovedrysten — men altid med samme resultat.

Hun skulle gå fra ham! sagde Soffy en dag, som Frankie netop — allerede usikkert — var gået videre fra os til Papegøjen ad den vante rute. — Hun er *alt* for god til ham, og dét kunne måske lære ham noget.

Hun elsker ham, sagde Bob. — Hun vil simpelt hen aldrig gå. Ikke medmindre hun bliver *smidt* ud. Jeg kender

kvinder af dén slags — de bliver simpelt hen ved med at tro, det hele vil ordne sig en dag. Min egen mor ...

— Gem din egen mor til en anden dag, sagde Soffy respektløst. — Så gemmer jeg min far så længe. Vi må *gøre* noget!

— Det er let nok sagt, sagde Bob og løftede dramatisk sin brede arm. — Jeg giver en omgang til hver eneste herinde, der *ikke* har forsøgt på det.

Ikke én rakte hånden i vejret. Vi er ærlige mennesker her i kvarteret. Vi har vore æresbegreber.

— Nej, sagde Soffy, som end ikke var overbevist af denne klare demonstration, — men fejlen er måske, at *I* altid er gået til *ham* og har forsøgt at tale med *ham*. Måske var det, *hende* man skulle tale lidt dunder til. Forklare *hende*, hvor dumt det er, hun giver ham lov til at blive ved — både for hendes og hans egen skyld!

Hun så appellerende rundt på os.

En række af os tændte nye cigaretter, rettede på skjorteflippen eller slipset eller så med ét ud til fanatisk koncentreret at meditere over udsigten fra vinduet.

Interessen for en nærmere personlig drøftelse med Mette var tydeligvis lav. Vi er meget blufærdige mennesker, vi folk her i kvarteret.

— Ja, hvis *I* ikke vil, så vil *jeg!* sagde Soffy resolut og løsnede sit servitricerforklæde. — Jeg er tilbage om tyve minutter, Bob!

Og med disse definitive ord forsvandt hun, med rank ryg og knejsende nakke, ud på gaden i fuldt firspring mod Eskildsgade, hvor Mette vel — som altid — sad hjemme og ventede, syslende med de huslige gøremål. *fortsættes side 93*

— Bedst sådan — kvinde til kvinde, sagde Bob. — Soffy kan sikkert *meget* bedre tale ud med hende.

Dette velbegrundede og velovervejede synspunkt tilsluttede vi os alle. Det var, følte vi instinktivt klart og objektivt sét af Bob. Sagen Frankie var indtil videre uddebatteret og henlagt som håbløs.

□ En halv time efter — bedst som terningerne raslede forjættende i bægrene — kom Soffy tilbage. Hun, det normalt så store, urystelige, klippeagtigt faste moderlige støttepunkt af en servitrice, så vild ud i øjnene, næsten hysterisk. Og hun *lo* — en mærkelig tør, hæst kvækkende latter.

— Giv mig en skarp, sagde hun til Bob. — Hvad du synes!

En sjælden bestilling — fra hende — men Bob forstod situationens alvor og gav hende en cognac i garderstørrelse.

Først da hun havde skyllet dén ned og efterfølgende hostet af spurgte han hende — på alles vegne, mens raflebægrene langsomt og rytmisk sank ned på bordene igen — hvordan det så var gået.

Soffy satte i med en kaglen som en større hønsegård før juleslagtningen. Så sank hun sammen, så tomt ud for sig og sagde:

— I havde ret, drenge. Det er håbløst. Vi nikkede alle som én mildt opmuntrende. Det er altid en udsøgt fornøjelse at få ret, men det er det specielt på sådan en ganske almindelig halvgrå hverdag.

Opmuntret af vores loyale nik begyndte hun at fortælle, mens terningerne formentlig i deres stille i sind undrede sig over afbrydelsen i den vante rutine. Terninger er ikke så uopmærksomme, som visse mennesker tror. Jeg bemærkede — og tør til enhver tid sværge på — at visse af dem oven i købet vendte sig imens, ligesom for at se bedre med seks øjne.

— Jeg kommer ind, sagde Soffy. — Og spørger om hun har tid. Om jeg må tale med hende et øjeblik. Og hun siger bare »ja, selvfølgelig« og ser på mig med de dér store blå dådyrøjne, som om hun er bange for hvad det kan være, og så sætter jeg mig ned og forklarer hende at hun må undskylde jeg blander mig, men det her er jo ude i hele kvarteret og har været det i årevis, og det kan jo ikke blive ved, og hun spilder sin ungdom, og den kom-

mer aldrig tilbage, og jeg siger det kun for hendes eget bedste — og alt det dér.

Og så *græder* hun! Hun græder som et vandfald, og jeg kommer til at tude med, og så sidder vi dér og huler lidt, og så siger hun at hun véd godt den er gal, men hun kan jo ikke *tvinge* ham til at være anderledes.

Nej, siger jeg så, men du har jo dit *eget* liv.

Nej, siger *hun* så, for hun kan ikke leve uden ham. Jeg skulle *bare* vide, siger hun, hvor sød han er hver aften og nat. Hver gang han kommer hjem, *fortryder* han sådan — og græder over sig selv. Han siger, han er færdig med det. Han lover, han *aldrig* vil gøre det mere. I morgen vil han gå ud og finde arbejde. Han er som en lille dreng så, siger hun, og hun *næner* ikke at skælde ham ud. Og hver morgen siger han når han går, at *nu* skal det være!

Jamen, for Fanden, siger jeg så — det har jo stået på i årevis!

Ja, siger hun så bare og sér på sit ur. — Nå, nu må han snart komme hjem. Han er sikkert nået ned i Dannebrogsgade.

Soffy pustede ud et øjeblik. Så fortsatte hun:

— Så kom dét der gjorde det helt af med mig. Jeg sagde til hende, at hvis hun *ville* beholde ham, så måtte hun i det mindste være sikker på, at han ikke gik ud på den dødsrute hver evig eneste dag. Hun måtte simpelt hen holde ham hjemme, sagde jeg, ikke lade ham slippe ud — det er der tusind måder en kvinde kan gøre på.

— Jeg vil vædde på, *du* kender de 999, sagde Bob galant.

— Så siger hun, fortsatte Soffy, uden åbenlyst at påskønne komplimenten, — så siger hun, at det kan hun ikke, for dét ville være at tvinge ham. Og hun troede ikke — sagde hun og så mig lige ind i masken med de store blå øjne — *at det nogen sinde blev bedre, hvis ikke hun viste ham tillid!*

Så begyndte Soffy at hulke. Hele hendes krop bølgede som en søsygs.

Der blev trukket på et par skuldre hist og her. Spillet gik videre i tavshed.

Og Stof og jeg så på hinanden og rejste os langsomt og samtidig for at gå ned i Dannebrogsgade og samle Frankie op og fragte ham hjem. Vi var fulde af ærefrygt og svimle af undren — iblandet en knivspids fuldfed misundelse. Vi havde ikke troet, dén slags kvinder endnu eksisterer. □